

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Київський національний університет будівництва і архітектури

ВСТУП ДО СПЕЦІАЛЬНОСТІ

Методичні рекомендації та завдання
до проведення практичних занять
для здобувачів вищої освіти спеціальності
076 «Підприємництво та торгівля»
денної та заочної форм навчання

Київ 2024

УДК 339

В84

Укладачі: О.П. Юдічева, канд. техн. наук, доцент;
А.А. Самойленко, канд. техн. наук, доцент

Рецензент Н.П. Ляліна, д-р техн. наук, професор

Відповідальний за випуск П.В. Захарченко, канд. техн. наук,
професор

*Затверджено на засіданні кафедри товарознавства та
комерційної діяльності в будівництві, протокол № 3 від 20 вересня
2023 року.*

В авторській редакції.

Вступ до спеціальності : методичні рекомендації та
В84 завдання до проведення практичних занять / уклад. :
О.П. Юдічева, А.А. Самойленко. – Київ : КНУБА, 2024. – 28 с.

Наведено методичні рекомендації та завдання до проведення
практичних занять з кожної теми, що вивчається.

Призначено для здобувачів вищої освіти спеціальності
076 «Підприємництво та торгівля» денної та заочної форм навчання.

ЗМІСТ

Загальні положення.....	4
<i>Практичне заняття 1. Вивчення стандартів вищої освіти України.</i>	5
<i>Практичне заняття 2. Студентське самоврядування: нормативна база, структура, функціонування.....</i>	8
<i>Практичне заняття 3. Соціальний захист здобувачів вищої освіти в університеті.....</i>	10
<i>Практичне заняття 4. Правила користування фондами бібліотеки КНУБА.....</i>	13
<i>Практичне заняття 5. Особливості підготовки фахівців за спеціальністю 076 «Підприємництво та торгівля» ОПП «Товарознавство та комерційна діяльність».....</i>	17
<i>Практичне заняття 6. Організація навчального процесу здобувачів за спеціальністю 076 «Підприємництво та торгівля».....</i>	20
Список літератури.....	25

ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Мета освітньої компоненти: формування ґрунтовних знань з основних положень законодавчих актів і нормативних документів у галузі вищої освіти України і освітньої діяльності університетів; особливостей підготовки здобувачів за спеціальностями і освітньо-професійними програмам відповідно до сучасних інтеграційних процесів у світовій і європейській освіті.

Компетентності здобувачів освітньої програми, що формуються в результаті засвоєння освітньої компоненти

Код	Зміст компетентності
Інтегральна компетентність	
	Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та проблеми у сферах підприємницької та торговельної діяльності або в процесі навчання, що передбачає застосування теорій та методів організації і функціонування підприємницьких та торговельних структур і характеризується комплексністю та невизначеністю умов
Загальні компетентності	
ЗК 8	Здатність виявляти ініціативу та підприємливість
ЗК 10	Здатність діяти відповідально та свідомо
ЗК 11	Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні
Фахові компетентності	
ФК 6	Здатність здійснювати діяльність з дотриманням вимог нормативно-правових документів у сфері підприємницької та торговельної діяльності
ФК 7	Здатність визначати і виконувати професійні завдання з організації діяльності підприємницьких та торговельних структур

Програмні результати здобувачів освітньої програми, що формуються в результаті засвоєння освітньої компоненти

Код	Програмні результати
ПР 7	Демонструвати підприємливість в різних напрямках професійної діяльності та брати відповідальність за результати
ПР 9	Знати вимоги до діяльності за спеціальністю, зумовлені необхідністю забезпечення сталого розвитку України, її зміцнення як

Практичне заняття 1.**Вивчення стандартів вищої освіти України**

Мета: надати здобувачам вищої освіти знання щодо основних положень Законів України «Про освіту» і «Про вищу освіту»; напрямки державної політики у сфері вищої освіти; сформулювати розуміння того, що право на вищу освіту в Україні гарантується незалежно від віку, громадянства, місця проживання, статі, кольору шкіри, соціального і майнового стану, національності, мови, походження, стану здоров'я, ставлення до релігії, наявності судимості, а також від інших обставин. Ніхто не може бути обмежений у праві на здобуття вищої освіти, крім випадків, встановлених Конституцією та законами України.

Програмні результати здобувачів освітньої програми, що формуються в результаті засвоєння теми

Код	Програмні результати
ПР 9	Знати вимоги до діяльності за спеціальністю, зумовлені необхідністю забезпечення сталого розвитку України, її зміцнення як демократичної, соціальної і правової держави

Методичні рекомендації до виконання завдань

Вивчаючи теоретичний матеріал із теми, зверніть увагу на основні правові, організаційні, фінансові засади функціонування системи вищої освіти; умови для посилення співпраці державних органів і бізнесу із закладами вищої освіти на принципах автономії закладів вищої освіти; державну політику в сфері поєднання освіти з наукою та виробництвом із метою підготовки конкурентоспроможного людського капіталу для високотехнологічного та інноваційного розвитку країни, самореалізації особистості, забезпечення потреб суспільства, ринку праці та держави у кваліфікованих фахівцях.

Література: [1–3; 12].

Завдання 1. Ознайомлення з основними положеннями Закону України «Про вищу освіту»:

а) проаналізуйте принципи вищої освіти в Україні згідно з Законом України «Про вищу освіту». Вивчіть і запишіть у робочому зошиті сутність основних принципів вищої освіти України (у вигляді таблиці);

Принципи вищої освіти в Україні	Сутність
Сприяння сталому розвитку суспільства шляхом підготовки конкурентоспроможного людського капіталу та створення умов для освіти впродовж життя	
Доступність	
Незалежність здобуття ВО від політичних партій, громадських і релігійних організацій	
Міжнародна інтеграція та інтеграція системи вищої освіти України у Європейській простір вищої освіти	

б) відповідно до Закону України «Про вищу освіту» підготовка фахівців з вищої освіти здійснюється за відповідними освітніми чи науковими програмами на конкретних освітніх рівнях вищої освіти. Запишіть у робочому зошиті (у таблиці) кількість кредитів, які треба засвоїти на освітніх програмах кожного рівня, і назву ступеня вищої освіти, яку отримує здобувач у результаті успішного навчання;

Освітні рівні вищої освіти	Кількість кредитів на освітній програмі	Ступені вищої освіти
Початковий (короткий цикл)		
Перший (бакалаврський)		
Другий (магістерський)		
Третій (освітньо-науковий/освітньо-творчий)		

в) користуючись ст. 33, 35, 55 Закону України «Про вищу освіту», вивчіть особливості діяльності основних структурних підрозділів закладів вищої освіти (ЗВО) (крім коледжів, які не здійснюють підготовку бакалаврів). Заповніть таблицю.

Основний структурний підрозділ ЗВО	Характеристика підрозділу; керівник підрозділу
Факультет	
Кафедра	

г) у робочому зошиті дайте відповіді на запитання:

1. Яка місія Київського національного університету будівництва і архітектури (КНУБА)?
2. Дайте характеристику системи освіти в КНУБА.
3. Що входить в університетський кампус?
4. Коли було створено КНУБА (КІБІ)? Скільки років КНУБА?
5. Хто є ректором КНУБА?
6. Коли розпочав роботу будівельно-технологічний факультет (БТФ)?
7. За якими спеціальностями здійснюється підготовка фахівців на БТФ?
8. Хто є деканом БТФ?
9. Хто працює в деканаті БТФ?

Завдання 2. Ознайомлення з Болонським процесом в Україні.

Ознайомтесь з основними базовими засадами Болонської декларації, зокрема, з:

- трирівневою системою вищої освіти (бакалавр, магістр і доктор наук);
- застосуванням академічних перевідних кредитів ЄCTS;
- європейським додатком до диплома;
- сприянням мобільності студентів, викладачів і науковців;
- створенням єдиного європейського дослідницького простору;
- контролем за якістю вищої освіти.

Зробіть висновок про те, які з цих засад взяли до уваги в Законі України «Про вищу освіту».

Завдання 3. Вивчення особливостей дуальної, неформальної, інформальної та інклюзивної освіти в Україні.

Користуючись Законом України «Про вищу освіту», Положенням про дуальну форму здобуття освіти в КНУБА, Положенням про порядок визнання результатів, отриманих у неформальній освіті у КНУБА, Положенням про організацію інклюзивного навчання здобувачів вищої освіти з особливими освітніми потребами у КНУБА та іншими джерелами, вивчіть особливості дуальної, неформальної, інформальної та інклюзивної освіти в Україні. Запишіть особливості цих форм здобуття вищої освіти, використовуючи зразок – таблицю.

Форма здобуття вищої освіти	Характеристика
Неформальна	
Інформальна	
Дуальна	
Інклюзивна	

Запитання для самоперевірки

1. На яких принципах ґрунтується державна політика у сфері вищої освіти України?
2. Як ви розумієте поняття «сталій розвиток суспільства»?
3. У чому полягає сутність освіти впродовж життя?
4. Перелічіть основні засади Болонської декларації?
5. Розкрийте сутність інклюзивної освіти.
6. У чому відмінність дуальної форми здобуття вищої освіти?
7. Неформальна та інформальна освіта: переваги і недоліки.

Практичне заняття 2.

Студентське самоврядування: нормативна база, структура, функціонування

Мета: надати здобувачам вищої освіти знання щодо сутності студентського самоврядування, яка полягає в праві студентів вирішувати питання навчання і побуту, захисту прав та інтересів студентів, а також брати участь в управлінні закладом вищої освіти (ЗВО); сформулювати розуміння того, що студентське самоврядування можливе на рівнях академічної групи, факультету, гуртожитку, ЗВО; надати знання про Українську асоціацію студентів (УАС) – незалежний національний студентський союз України, що на добровільних засадах об'єднує осіб, які навчаються у ЗВО, а також органи студентського самоврядування (СС), інші самоврядні студентські організації.

Програмні результати здобувачів освітньої програми, що формуються в результаті засвоєння теми

Код	Програмні результати
ПР 9	Знати вимоги до діяльності за спеціальністю, зумовлені необхідністю забезпечення сталого розвитку України, її зміцнення як демократичної, соціальної і правової держави

Методичні рекомендації до виконання завдань

Вивчаючи теоретичний матеріал із теми, зверніть увагу на права і обов'язки органів студентського самоврядування; основні положення Статуту Громадської організації «Рада студентського самоврядування Київського національного університету будівництва і архітектури» (ГО «РСС КНУБА»); ознайомтесь зі структурою ГО «РСС КНУБА», керівниками департаментів на рівнях університету і будівельно-технологічного факультету; акцентуйте увагу на основних завданнях, які ставить перед собою студентське самоврядування.

Література: [2; 12].

Завдання 1. Вивчення нормативних документів, що регламентують діяльність студентського самоврядування в Україні і в КНУБА:

а) керуючись Статутом Громадської організації «Рада студентського самоврядування Київського національного університету будівництва і архітектури» (ГО «РСС КНУБА»), дайте відповіді на запитання у робочому зошиті:

1. Які права має ГО «РСС КНУБА»?
2. Як здійснюється прийом у члени ГО «РСС КНУБА»?
3. Хто входить до складу ГО «РСС КНУБА»?

б) керуючись Положенням про Вчену раду КНУБА, запишіть у робочий зошит, яка кількість представників студентського самоврядування входить до Вченої ради. У вирішенні яких питань вони беруть участь?

Завдання 2. Ознайомлення зі структурою, обов'язками і правами Ради студентського самоврядування університету і факультету:

а) опишіть структуру «РСС КНУБА» і РСС БТФ і надайте характеристику діяльності основних підрозділів;

б) дайте відповіді на запитання:

1. Хто є Головою «РСС КНУБА»?
2. Хто є Головою РСС БТФ КНУБА?

в) запишіть у робочий зошит обов'язки і права ГО «РСС КНУБА» згідно з чинним Статутом.

Завдання 3. Вивчення напрямів діяльності Ради студентського самоврядування щодо захисту інтересів здобувачів вищої освіти:

а) ознайомтеся з «Тимчасовим порядком формування рейтингу успішності студентів для призначення академічних стипендій в КНУБА» та Критеріями нарахування додаткових балів до рейтингу студентів.

У робочому зошиті дайте відповіді на запитання:

1. За якою формулою розраховують рейтинговий бал студента?
2. За якими критеріями нараховують додаткові бали до рейтингу студентів?

б) вивчення відмінностей між академічною і соціальною стипендією в КНУБА.

Відповідно до «Положення про призначення і виплату стипендій в КНУБА» ознайомтеся з відмінностями між академічною і соціальною стипендіями. Записи зробіть у робочому зошиті.

Запитання для самоперевірки

1. Визначення поняття «студентське самоврядування» згідно з ст. 40 Закону України «Про вищу освіту».

2. На яких рівнях здійснюється студентське самоврядування в університеті?

3. Які права мають органи студентського самоврядування в університеті?

4. Які функції має Українська асоціація студентів?

5. Структура Громадської організації «Рада студентського самоврядування КНУБА» (ГО «РСС КНУБА»).

6. Хто очолює РСС БТФ?

Практичне заняття 3.

Соціальний захист здобувачів вищої освіти в університеті

Мета: надати здобувачам вищої освіти знання щодо діяльності освітянського омбудсмена – посадової особи, на яку покладається виконання завдань із захисту прав у сфері освіти; сформулювати у здобувачів розуміння того, що до освітнього омбудсмена зі скаргами про порушення прав у сфері освіти мають право звернутися здобувачі освіти, їхні батьки, законні представники, педагогічні, науково-педагогічні і наукові працівники; надати інформацію стосовно діяльності освітянського омбудсмена України і освітянського омбудсмена КНУБА, а також щодо ролі первинної профспілкової організації студентів, аспірантів і

докторантів КНУБА, психолога КНУБА, деканату БТФ, кураторів груп у соціальному захисті здобувачів.

Програмні результати здобувачів освітньої програми, що формуються в результаті засвоєння теми

Код	Програмні результати
ПР 9	Знати вимоги до діяльності за спеціальністю, зумовлені необхідністю забезпечення сталого розвитку України, її зміцнення як демократичної, соціальної і правової держави

Методичні рекомендації до виконання завдань

Вивчаючи теоретичний матеріал із теми, зверніть увагу на функції, права і обов'язки освітянського омбудсмена України; зміст Положення про Уповноваженого з прав студентів – Студентського освітянського омбудсмена КНУБА; напрями співпраці РСС КНУБА з первинною профспілковою організацією студентів, аспірантів і докторантів КНУБА з питань соціального захисту здобувачів вищої освіти; переваги профспілкового членства; наявність доступних та якісних послуг у сфері практичної психології в КНУБА, що спрямовані на збереження та укріплення психологічного здоров'я всіх учасників освітнього процесу, забезпечення адаптивного та комфортного освітнього простору для студентської молоді; здійснення психолого-педагогічної підтримки становлення і розвитку особистості здобувача; на роль декана, заступника декана з виховної ролі та куратора у соціальному захисту здобувачів.

Література: [2; 12].

Завдання 1. Вивчення функцій освітянського омбудсмена в Україні і в КНУБА:

а) ознайомтесь із статусом і функціями освітянського омбудсмена згідно з Положенням про Уповноваженого з прав здобувачів вищої освіти – Освітянського омбудсмена Київського національного університету будівництва і архітектури. Заповніть таблицю.

Студентський омбудсмен КНУБА		
Функції	Права	Обов'язки

б) запишіть у робочому зошиті, хто є студентським омбудсменом КНУБА;

в) опишіть існуючі способи звернення до освітянського омбудсмена КНУБА.

Завдання 2. Психологічна підтримка здобувачів в КНУБА.

У КНУБА працює практичний психолог, мета діяльності якого полягає в психологічній підтримці та супроводі студентів під час їхнього професійного становлення. Він допомагає адаптуватися в новому колективі, розвинути пам'ять, увагу, мислення; розкрити творчий потенціал, навчитися володіти своїми емоціями. Знайдіть на сайті КНУБА інформацію про практичного психолога і заповніть таблицю.

Місцезнаходження психолога	Телефон	Електронна адреса

Завдання 3. Вивчення діяльності профспілкової організації студентів, аспірантів і докторантів в КНУБА:

а) проаналізуйте нижченаведені основні напрями діяльності первинної профспілкової організації студентів, аспірантів і докторантів КНУБА:

- здійснення соціального та правового захисту студентства;
- надання правової та інформаційно-методичної допомоги студентству;
- організація змістовного проведення дозвілля студентської молоді;
- сприяння забезпеченню морального та матеріального заохочення студентів, які відзначились вагомими досягненнями у навчанні, науковій, громадській, культурно-масовій, спортивній роботі;
- організація оздоровлення та санаторно-курортного лікування;
- представлення інтересів студентського колективу в ректораті КНУБА, Вченій раді та інших керівних структурах університету.

Використовуючи інформацію із сайту КНУБА, заповніть таблицю.

Очільник профкому студентів, аспірантів, докторантів	Місцезнаходження профорга	Телефон

б) вивчення послуг, які надає профспілкова організації студентів, аспірантів і докторантів в КНУБА.

Використовуючи інформацію із сайту КНУБА, детально опишіть послуги, які надає профком КНУБА, заповніть таблицю.

Послуги профкому КНУБА		
Матеріальна допомога:	Пільгове проживання для пільгових категорій:	Квитки на заходи:

Завдання 4. Ознайомлення з функціями кураторів груп КНУБА із захисту прав здобувачів

Ознайомтесь з Положенням про кураторів академічних груп Київського національного університету будівництва і архітектури. У робочому зошиті заповніть таблицю.

Обов'язки куратора	Права куратора

Запитання для самоперевірки

1. Перелічіть функції, права і обов'язки освітянського омбудсмена КНУБА.

2. Як відбувається психологічна підтримка здобувачів вищої освіти в КНУБА?

3. Назвіть основні напрями діяльності первинної профспілкової організації студентів, аспірантів і докторантів КНУБА.

4. Які послуги надає профспілкова організації студентів, аспірантів і докторантів в КНУБА?

5. Назвіть обов'язки куратора групи КНУБА.

6. Перелічіть права куратора групи в КНУБА.

Практичне заняття 4.

Правила користування фондами бібліотеки КНУБА

Мета: надати здобувачам вищої освіти знання щодо структури бібліотеки КНУБА, функцій основних секторів, а також спектру послуг, які може надавати бібліотека здобувачам вищої освіти; сформувати розуміння відмінностей між «абонементом» і «міжбібліотечним абонементом» та основними видами каталогів – абетковим, системним,

електронним; ознайомити з нормативними документами щодо захисту публічної інформації.

Програмні результати здобувачів освітньої програми, що формуються в результаті засвоєння теми

Код	Програмні результати
ПР 9	Знати вимоги до діяльності за спеціальністю, зумовлені необхідністю забезпечення сталого розвитку України, її зміцнення як демократичної, соціальної і правової держави

Методичні рекомендації до виконання завдань

Вивчаючи теоретичний матеріал із теми, зверніть увагу на поділ відділів бібліотеки на сектори з урахуванням послуг, які вони надають здобувачам вищої освіти і науково-педагогічним працівникам; з'ясуйте функції абонементу бібліотеки та особливості побудови абеткового, системного і електронного каталогів та картотеки; зверніть увагу на можливості Міжбібліотечного абонементу.

Література: [1; 6].

Завдання 1. Ознайомлення зі структурою і послугами, які надає бібліотека КНУБА:

а) вивчіть структуру бібліотеки КНУБА, ознайомтесь з послугами, які вона надає. Зробіть записи у робочому зошиті (у вигляді таблиці).

Відділи бібліотеки	Сектори, що входять до відділів	Послуги, які надають відділи
Відділ обслуговування науковою літературою	Сектор наукової бібліографії та інформаційного, бібліотечно-бібліографічного навчання	
	Сектор спеціальних видів технічної документації та технічної періодики	
	Сектор сучасних бібліотечних технологій та комп'ютерного забезпечення	
	Читальний зал для професорсько-викладацького складу та	

	науковців	
Відділ обслуговування навчальною літературою	Абонемент	
	Сектор літератури з питань архітектури і мистецтв	
	Сектор літератури іноземними мовами	
	Сектор художньої літератури та рідкісних і цінних видань	
	Читальний зал учбової літератури	
Відділ літератури з питань архітектури і мистецтв	-	
Відділ комплектування, каталогізації документів і організації каталогів	-	
Інформаційно-бібліографічний відділ	-	

б) у довільній формі охарактеризуйте поняття «електронний репозитарій»;

в) дайте відповідь на запитання:

1. Що являє собою електронна доставка документів (ЕДД) і які матеріали можна замовити по ЕДД?

2. Які запити виконує віртуальна довідка КНУБА?

Завдання 2. Вивчення особливостей побудови каталогу і картотеки.

Каталог – список, перелік книг, рукописів тощо, складений у певному порядку, щоб полегшити їхній пошук. Старі бібліотечні каталоги створювалися на паперових карточках, які розміщувалися у дерев'яних скриньках. Сучасні каталоги формуються за допомогою комп'ютерів на електронних носіях. Вивчіть відмінні ознаки існуючих видів каталогів, записи зробіть у робочому зошиті (за прикладом таблиці).

Вид каталогу	Характеристика
--------------	----------------

Абетковий	
Системний	
Електронний	

Завдання 3. Ознайомлення з нормативними документами щодо захисту публічної інформації.

Вивчіть зміст нормативних актів щодо захисту публічної інформації: Закону України «Про доступ до публічної інформації» і Закону України «Про захист персональних даних».

Дайте відповіді на запитання:

1. Сутність поняття «публічна інформація».
2. Яку інформацію відносять до інформації з обмеженим доступом?
3. Які права має суб'єкт персональних даних?

Завдання 4. Ознайомлення з Міжбібліотечним абонементом

Абонемент – структурний підрозділ бібліотеки КНУБА, який здійснює видачу документів з фонду для використання поза межами бібліотеки на визначений термін і на визначених умовах):

– підручники, навчальні посібники, методичні вказівки та інша література різних напрямів для навчання;

– художня література та журнали.

У Міжбібліотечного абонементу (МБА) дещо інші функції. Ознайомтесь з послугами, які надає МБА КНУБА. Зробіть записи в робочому зошиті (у вигляді таблиці).

Послуги, які надає МБА КНУБА	Хто може обслуговуватися по МБА в КНУБА?

Запитання для самоперевірки

1. У чому полягає сутність електронної доставки документів?
2. Як працює МБА (міжбібліотечний абонемент)?
3. Що являє собою віртуальна довідка в КНУБА?
4. Розкрийте сутність довідково-бібліографічних та інформаційних послуг, які надає бібліотека КНУБА.
5. Що собою являє інституційний репозитарій КНУБА?
6. У чому відмінність понять «репозитарій» і «депозитарій»?

7. Які види навчально-методичних документів можна знайти у електронному каталозі бібліотеки КНУБА?

Практичне заняття 5.

Особливості підготовки фахівців за спеціальністю 076 «Підприємництво та торгівля» ОПП «Товарознавство та комерційна діяльність»

Мета: надати здобувачам вищої освіти знання щодо тих нормативних документів, які є підґрунтям для підготовки фахівців за спеціальністю 076 «Підприємництво і торгівля» освітньо-професійної програми (ОПП) «Товарознавство та комерційна діяльність»; ознайомити зі змістом освітньо-професійної програми, інтегральною, загальними і фаховими компетентностями; роз'яснити, як компетентності пов'язані з формуванням програмних результатів навчання і в чому полягає відмінність між обов'язковими і вибірковими компонентами; як відбувається практична підготовка здобувачів.

Програмні результати здобувачів освітньої програми, що формуються в результаті засвоєння теми

Код	Програмні результати
ПР 7	Демонструвати підприємливість в різних напрямках професійної діяльності та брати відповідальність за результати
ПР 9	Знати вимоги до діяльності за спеціальністю, зумовлені необхідністю забезпечення сталого розвитку України, її зміцнення як демократичної, соціальної і правової держави

Методичні рекомендації до виконання завдань

Вивчаючи теоретичний матеріал із теми, зверніть увагу на структуру ОПП «Товарознавство та комерційна діяльність», зміст її основних розділів; ознайомтесь з переліком обов'язкових компонент, що вивчаються на бакалаврському рівні вищої освіти, кількістю кредитів, що виділяються на їх вивченням, наявністю контролю; детально ознайомтесь із правами здобувачів у власному виборі 25 % освітніх компонент, які включають в групу вибіркових; зверніть увагу на види практик, що передбачені ОПП «Товарознавство та комерційна діяльність», їхню мету і завдання.

Література: [2; 12–13].

Завдання 1. Вивчення основних розділів освітньо-професійної програми.

Вивчіть структуру освітньо-професійної програми (ОПП) «Товарознавство та комерційна діяльність» підготовки бакалаврів за спеціальністю 076 «Підприємництво та торгівля». Заповніть таблицю.

Рівень вищої освіти	
Ступінь вищої освіти	
Галузь знань	
Спеціальність	
Освітня програма	
Освітня кваліфікація	
Кількість кредитів, термін навчання	

Завдання 2. Ознайомлення з принципами компетентнісного підходу під час формування фахівців.

Вивчіть зміст «Положення про критерії оцінювання знань здобувачів освіти в Київському національному університеті будівництва і архітектури». В робочий зошит запишіть визначення таких термінів:

- компетентність – це....
- інтегральна компетентність (integral competences) – це
- загальні компетентності (general competences) – це
- спеціальні (фахові, предметні) компетентності (special (professional, substantive) competences) – це
- компетенція – це
- компетентнісний підхід – це
- навичка – це

Завдання 3. Вивчення нормативних документів щодо формування вибіркового компонента освітньо-професійної програми.

У Законі України «Про вищу освіту» (п. 15, ч. І. ст.62) зазначено: «1. Особи, які навчаються у закладах вищої освіти, мають право на: ...– вибір навчальних дисциплін у межах, передбачених відповідною освітньою програмою та навчальним планом, в обсязі, що становить не менш як 25 відсотків загальної кількості кредитів ECTS, передбачених для даного рівня вищої освіти. При цьому здобувачі певного рівня вищої освіти мають право вибирати навчальні дисципліни, що пропонуються для

інших рівнів вищої освіти, за погодженням з керівником відповідного факультету чи підрозділу...».

Вивчіть зміст «Положення про порядок вибору дисциплін здобувачами освіти Київського національного університету будівництва і архітектури», зокрема ознайомтесь з кількістю кредитів вибіркового компонента на кожен семестр для освітнього рівня бакалавра, і заповніть таблицю.

Семестр	Кількість кредитів вибіркового компонента
1 семестр	
2 семестр	
3–8 семестр	

Ознайомтесь з каталогом вибіркового компонента на сайті КНУБА

Завдання 4. Практична підготовка за освітньо-професійною програмою:

а) ознайомтесь з ОПП «Товарознавство та комерційна діяльність» і запишіть в робочому зошиті, які види практик передбачаються для освітнього рівня бакалавра і яка кількість кредитів на них відділяється;

б) вивчіть зміст Положення про організацію практик студентів КНУБА, заповніть таблицю;

Вид практики	Мета і зміст
Навчальна	
Виробнича	
Переддипломна	

в) ознайомтесь з дод. 6 Положення про організацію практик студентів КНУБА і опишіть в робочому зошиті рекомендований зміст звіту з виробничої практики.

Запитання для самоперевірки

1. Яку структуру має ОПП «Товарознавство та комерційна діяльність» спеціальності 076 «Підприємництво та торгівля»?

2. Як ви розумієте поняття «компетентнісний підхід»?

3. У чому відмінність інтегральної, загальних і фахових компетентностей?

4. Яка процедура вибору вибірових компонент в КНУБА?

5. Мета і зміст основних видів практик в КНУБА?

6. Який рекомендований зміст звіту з виробничої практики в КНУБА?

Практичне заняття 6.

Організація навчального процесу здобувачів за спеціальністю 076 «Підприємництво та торгівля»

Мета: надати здобувачам вищої освіти знання щодо порядку і правил організації навчального процесу здобувачів за спеціальністю 076 «Підприємництво та торгівля»; щодо видів навчальних занять, видів контролю в КНУБА та особливостей застосування сучасних методів навчання і їх переваг порівняно з традиційними методами; сформувати у здобувачів розуміння значущості Національного класифікатора професій та допомогти з'ясувати його побудову; ознайомити здобувачів з посадами, які вони можуть обіймати після отримання ступенів бакалавр та магістр підприємництва і торгівлі.

Програмні результати здобувачів освітньої програми, що формуються в результаті засвоєння теми

Код	Програмні результати
ПР 9	Знати вимоги до діяльності за спеціальністю, зумовлені необхідністю забезпечення сталого розвитку України, її зміцнення як демократичної, соціальної і правової держави

Методичні рекомендації до виконання завдань

Вивчаючи теоретичний матеріал із теми, зверніть увагу на чинні в КНУБА нормативні документи, що стосуються порядку організації навчання в університеті; форми організації навчального процесу і основні види навчальних занять; з'ясуйте сутність Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи (ЄКТС); акцентуйте увагу на будові Національного класифікатора професій та переліку посад, які можуть обіймати випускники ОПП «Товарознавство та комерційна діяльність» спеціальності 076 «Підприємництво та торгівля».

Література: [4–12].

Завдання 1. Вивчення порядку організації навчання в університеті:

а) вивчення форм організації навчального процесу в КНУБА і видів навчальних занять;

Керуючись п. 3.3 Положення про організацію навчального процесу в КНУБА, вивчіть види навчальних занять в КНУБА. Всі записи зробіть у таблиці.

Вид навчальних занять	Характеристика

б) керуючись п. 3.2 Положення про організацію навчального процесу в КНУБА, вивчіть сутність основних термінів і понять, які використовуються в навчальному процесі. Заповніть таблицю.

Навчальний рік (курс) в КНУБА	
Навчальний семестр	
Навчальний тиждень	
Навчальний день	
Академічна година	

Завдання 2. Вивчення видів, форм і методів контролю знань, вмінь, навичок здобувачів.

Вивчіть зміст Положення про критерії оцінювання знань здобувачів освіти в Київському національному університеті будівництва і архітектури. В робочий зошит запишіть:

а) визначення сутності Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи (ЄКТС);

б) характеристику видів контролю (у таблиці);

Види контролю	Характеристика
Вхідний	
Поточний	
Підсумковий (семестровий, державна атестація)	

в) ознайомтеся із Загальними критеріями поточного оцінювання знань здобувачів (записи зробіть у таблиці).

Кількість балів	Критерії оцінювання

Завдання 3. Вивчення сучасних методів навчання.

Використовуючи джерела літератури вивчіть сутність сучасних методів навчання. Заповніть таблицю.

Метод навчання	Характеристика
Дебати	
Ділова гра	
Мозковий штурм	
Кейс-метод	
Гейміфікація	

Завдання 4. Вивчення будови Національного класифікатора професій, ознайомлення з посадами, які можуть обіймати випускники ОПП «Товарознавство та комерційна діяльність»:

а) вивчення особливостей застосування національного класифікатора професій.

Національний класифікатор України «Класифікатор професій» («КП») розроблено на виконання постанови Кабінету Міністрів України від 04.05.93 року № 326 «Про Концепцію побудови національної статистики України та Державну програму переходу на міжнародну систему обліку і статистики». Цей класифікатор призначений для застосування центральними органами виконавчої влади, органами місцевого самоврядування, Федерацією роботодавців України, всіма суб'єктами господарювання під час запису про роботу у трудові книжки працівників. Об'єктами класифікації в «КП» є професії. Структурно «КП» складається із кодів та назв класифікаційних угруповань (розділів, підрозділів, класів, підкласів та груп професій). Кодові позначення складаються із цифр від 0 до 9 та крапки.

Вивчіть структуру «КП», запишіть назви розділів (у таблиці).

Розділ	Назва розділу
Розділ 1	
Розділ 2	
Розділ 3	

Розділ 4	
Розділ 5	
Розділ 6	
Розділ 7	
Розділ 8	
Розділ 9	

Ознаки класифікації в кожному розділі розташовано в такій послідовності:

- рівень освіти (перший рівень класифікації – розділи професій);
- спеціалізація (другий, третій, четвертий – рівні класифікації, підрозділи, класи та підкласи професій);
- кваліфікаційний рівень робіт, що виконуються (п'ятий рівень класифікації – групи професій);

б) ознайомлення з 2 і 3 розділами і вимогами до кваліфікації (таблиця);

Розділ	Вимоги до кваліфікації
Розділ 2	<ul style="list-style-type: none"> а) диплом про повну вищу освіту, що відповідає рівню спеціаліста, магістра; б) диплом про присудження наукового ступеня: кандидата наук; доктора наук; в) атестат про затвердження вченого звання: старшого наукового співробітника; доцента; професора.
Розділ 3	<ul style="list-style-type: none"> а) кваліфікація за дипломом чи іншим відповідним документом: молодшого спеціаліста; бакалавра; б) спеціаліста, що проходить післядипломну підготовку (стажування, інтернатуру, клінічну ординатуру тощо); в) спеціаліста (на роботах з керування складними технічними комплексами чи їх обслуговування).

Запишіть основні відмінності між вимогами до кваліфікацій.

в) вивчення видів майбутньої професійної діяльності випускників ОПП «Товарознавство та комерційна діяльність» спеціальності 076 «Підприємництво та торгівля».

Фахівець освітнього ступеня бакалавр підприємництва та торгівлі згідно з Національним класифікатором професій ДК 003:2010 може займати такі первинні посади:

- товарознавець,
- організатор з постачання,
- організатор зі збуту,
- інспектор-товарознавець,
- інспектор торговельний,
- брокер торговий, дилер (торговий);
- агент комерційний,
- агент торговельний,
- інспектор з контролю якості продукції;
- завідувач підприємства роздрібною торгівлі,
- завідувач ринку,
- логіст;

на підприємствах малого й середнього бізнесу:

- керуючий магазином,
- керівник малого підприємства,
- завідувач секцією та відділу,
- директор малої торговельної фірми,
- комівояжер,
- торговельний брокер (маклер).

У робочому зошиті у довільній формі опишіть права, обов'язки, відповідальність однієї, обраної на ваш розсуд, посади.

Завдання 5. Ознайомлення з основними нормативними документами у сфері підприємництва і торгівлі:

а) керуючись Законом України «Про затвердження Правил роздрібною торгівлі непродовольчими товарами», опишіть особливості продажу будівельних матеріалів. Дайте відповіді на запитання:

1. Як зберігають сипкі будівельні товари?
2. Під час зберігання яких будівельних товарів проводять обов'язкову дезінфекцію складських приміщень?

б) керуючись Законом України «Про загальну безпечність нехарчової продукції» (ст. 1), запишіть у робочому зошиті визначення «безпечна нехарчова продукція»;

в) вивчіть основні положення Закону України «Про затвердження Порядку провадження торговельної діяльності та правил торговельного обслуговування на ринку споживчих товарів, законспекуйте у робочому зошиті зміст п. 23. Правил торговельного обслуговування споживачів (покупців);

г) вивчіть основні положення Закону України «Про основні принципи та вимоги до безпечності та якості харчових продуктів». У робочому зошиті законспекуйте зміст Статті 32. Спеціальні вимоги до дитячого харчування;

д) вивчіть зміст п. 1, ст. 9. Права споживача при придбанні товару належної якості (Розділ II. Права споживачів та їх захист) Закону України «Про захист прав споживачів». Дайте відповіді на запитання і зробіть записи у робочому зошиті:

1. Перелічіть випадки, коли споживач може обміняти непродуктивний товар належної якості на аналогічний.

2. Який час є у покупця на такий обмін товару?

3. Перелічіть вимоги до товару, який споживач хоче обміняти.

4. Порядок дій продавця у випадку, коли споживач хоче розірвати договір купівлі-продажу;

е) вивчення основних положень Закону України «Про інформацію для споживачів щодо харчових продуктів». Дайте відповіді на запитання:

1. Що означає дата «вжити до»?

2. Що означає «мінімальний термін придатності харчового продукту»?

Запитання для самоперевірки

1. Перелічіть основні види навчальних занять в КНУБА.

2. У чому полягає сутність Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи (ЄКТС)?

3. Які основні види контролю в КНУБА?

4. Назвіть сучасні методи навчання і їхні відмінні ознаки.

5. Для чого призначений Національний класифікатор України «Класифікатор професій» («КП»)?

6. Які розділи є в Національному класифікаторі України «Класифікатор професій» («КП»)?

7. Які первинні посади може обіймати бакалавр підприємства і торгівлі?

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. *Про освіту* : Закон України № 2145-VIII від 05.09.2017 [Електронний ресурс] / Верховна Рада України : офіційний веб-сайт. – Електрон. дані. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/card/2145-19> / (дата звернення : 01.09.2023). – Назва з екрана.

2. *Про вищу освіту* : Закон України № 1556-VII від 01.07.2014 [Електронний ресурс] / Верховна Рада України : офіційний веб-сайт. – Електрон. дані. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/card/1556-18> / (дата звернення : 01.09.2023). – Назва з екрана.

3. *Болонський процес в Україні* : плюси та мінуси [Електронний ресурс] / Євроосвіта: веб-сайт. – Електрон. дані. – Режим доступу : <https://euroosvita.net/prog/print.php/prog/print.php?id=1682>. (дата звернення : 01.09.2023). – Назва з екрана.

4. *Про затвердження Порядку провадження торговельної діяльності та правил торговельного обслуговування на ринку споживчих товарів* : Постанова Кабінету Міністрів України № 833 від 15.06.2006 [Електронний ресурс] / Верховна Рада України : офіційний веб-сайт. – Електрон. дані. – <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/833-2006-%D0%BF> (дата звернення : 01.09.2023). – Назва з екрана.

5. *Про затвердження Правил роздрібної торгівлі непродовольчими товарами*: Наказ Мінекономіки № 104 від 19.04.2007 [Електронний ресурс] / Верховна Рада України : офіційний веб-сайт. – Електрон. дані. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1257-07> (дата звернення : 01.09.2023). – Назва з екрана.

6. *Про затвердження Правил роздрібної торгівлі продовольчими товарами*: Наказ Мінекономіки № 185 від 11.07.2003 [Електронний ресурс] / Верховна Рада України : офіційний веб-сайт. – Електрон. дані. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0628-03>. (дата звернення : 01.09.2023). – Назва з екрана.

7. *Про загальну безпечність нехарчової продукції* : Закон України № 2736-VI від 02.12.2010 [Електронний ресурс] / Верховна Рада України : офіційний веб-сайт. – Електрон. дані. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2736-17#Text> (дата звернення : 01.09.2023). – Назва з екрана.

8. *Про основні принципи та вимоги до безпечності та якості харчових продуктів* : Закон України № 771/97-ВР від 31.01.2023 [Електронний ресурс] / Верховна Рада України : офіційний веб-сайт. – Електрон. дані. – Режим доступу :

<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/771/97-%D0%B2%D1%80#Text> (дата звернення : 01.09.2023). – Назва з екрана.

9. *Про захист прав споживачів* : Закон України 1023-XII від 19.11.2022 [Електронний ресурс] / Верховна Рада України : офіційний веб-сайт. – Електрон. дані. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1023-12#Text> (дата звернення : 01.09.2023). – Назва з екрана.

10. *Про інформацію для споживачів щодо харчових продуктів* : Закон України 2639-VIII від 17.09.2023 [Електронний ресурс] / Верховна Рада України : офіційний веб-сайт. – Електрон. дані. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2639-19#Text> (дата звернення : 01.09.2023). – Назва з екрана.

11. *Класифікатор професій* [Електронний ресурс] / Міністерство економіки України : офіційний веб-сайт. – Електрон. дані. – Режим доступу : <https://www.me.gov.ua/Profession/List?lang=uk-UA&id=d4162ef8-2771-4ac5-99ef-1d4b6f5336af&tag=KlasifikatorProfesii-Poshuk>. (дата звернення : 01.09.2023). – Назва з екрана.

Інформаційні ресурси

12. *Нормативна документація КНУБА* – <https://www.knuba.edu.ua/navchalno-metodichna-diyalnist/navchalno-metodichnij-viddil/normativna-dokumentaciya-universitetu/>.

13. *Спеціальності та освітні програми КНУБА* – <https://www.knuba.edu.ua/specialty-and-educational-programs/>.

14. *Бібліотека КНУБА* – <https://library.knuba.edu.ua/>.

Навчально-методичне видання

ВСТУП ДО СПЕЦІАЛЬНОСТІ

Методичні рекомендації та завдання
до проведення практичних занять
для здобувачів вищої освіти спеціальності
076 «Підприємництво та торгівля»
денної та заочної форм навчання

Укладачі: **Юдічева** Ольга Петрівна,
Самойленко Антоніна Анатоліївна

Випусковий редактор *Л. С. Тавлуй*
Комп'ютерне верстання *Д. М. Ніколаєвич*

Підписано до друку 17.06.2024. Формат 60 x 84_{1/16}
Ум. друк. арк. 1,63. Обл.-вид. арк. 1,75.
Електронний документ. Вид. № 62/III-24

Видавець і виготовлювач:
Київський національний університет будівництва і архітектури
Проспект Повітряних Сил, 31, Київ, Україна, 03037
Свідоцтво про внесення до Державного реєстру суб'єктів

видавничої справи ДК № 808 від 13.02.2002